

ali to je bilo još u ono vrijeme kad je bio nevin, kad je bio dječak, kad je gledao bezbroj ratnih filmova, sovjetskih, mornari su uvijek bili fantastični momci. Poslije je Cangi želeo otići u kuhare, pri kraju dječastva, u pubertetu, ali otac nije htio sina s tako prozičnim zvanjem. S Florom nije taj slučaj. Flor nije imao oca. Naravno da ga je imao odmah u početku, kao što je imao i majku, ali kasnije, nekoliko godina kasnije Flor nije imao ni oca ni majke. Već tamo na početku rata, vrlo rano, SAMO NESTO KASNIJE, kad je već znao izgovarati neke riječi i kad je počeo primati svijet u sebe, tamo, u jednom magičnom trenutku, TAKO JEDNOSTAVNO, nestali su, otputovali su, počivaju, nema ih, nema ih, nema ih. Poslije je živio s mnogim ljudima, poslije je živio u domovima, a bilo ih je mnogo, uvijek ih je bilo mnogo, i znali su što je drugarstvo, a ipak su prerano ostarjeli, postali ponovo djeca kad su stekli sigurnost, kad su otkoštali, kad su se stopili. Razvijali se u skokovima. I mrzio je Flor bijelu gradsku djecu, nepomućene gradske frajere, koji su uvijek imali za kino i izlete, koji su bili puni doživljaja sa ženama, koji su tako često slijetali na piće, gramofonizirani, magnetofonizirani, motorizirani, modernizirani, modnizirani, evropeizirani. Nije volio razgovarati s njima. Zato i sada šuti. Ipak, ovaj mladić ovdje, ovaj frajer, blizak mu je, boji se toga, i ne želi biti siguran da je onaj isti mladić koji je tako uezvjereno uletio u kaptju.

Flor mora da ima prijatelje među ribama; pomisli Cangi.

— Ovo je vraški daleko — porazgovaraj zatim sam sa sobom.

— Bilo bi bolje da je još dalje. — promrmlja Flor.

Cangi nije volio ljude koji preozbiljno shvaćaju svoje dužnosti.

— Na kojoj grupi studiraš? — udobrovolji se Flor. Možda je osjetio neumjerenost u otresitosti.

— Na srednjoj! — odgovori vickasto Cangi.

— Više na srednjoj, nego na onoj u sredini! — dohvati Flor.

Cangija razdraga ovakav razgovor. Smisao za blesavo cijenio je više od svega. Uvijek ga je to podsjećalo na klapu. Bio je starac u razgovorima gdje se pričalo po zakonima logike. Sunce i humor bile su za njega dvije najvrijednije stvari na ovome svijetu.

— Zanima te?

— Ne previše. Da li će na današnji dan za deset godina padati kiša, isto me toliko zanima.

— Drugi puta druga godina na psihologiji.

— I ja!

— Misliš stvarno, ili kao magaraci-ja?

— Nikad te dosad nisam vidio — olako reče Flor. Kad je rečenica još jednim

krajem visjela u zraku a drugim se lječila za njegovu utrobu, obuzme ga mučnina, osjećao je da je ova rečenica velika laž.

— Ja i faks, kao konj i nogomet.

— Ne žuri ti se?

— Kuda bi mi se žurilo? Do smrti tako i tako neću sve obaviti. Ništa nije hitno, jer na sve ne možeš dospjeti.

— Blago tebi, teško tebi.

Preskoče jarak i pred njima se pojavi naselje. Susret je bio iznenađan. Cangi uhvati Flora za lakat.

— Što je sada? — iznenadjeno će Flor Cangi je pogled bio je nesiguran.

— Ja ne idem u naselje.

Flor se pravi da ništa ne shvaća.

— Ovdje ću pričekati do zбора. Reci sam komandantu što je bilo. — Cangi je gubio smirenost. Odakle plazi nemir. Bezrazložno uzbuđenje.

— Gle, naš se junak preplašio! — ironizira Flor.

— Nisam se ja preplašio. Čega bi se dodjavola preplašio? — pomalo kolerično vikne Cangi. Floru to postane zanimljivo. Zašto svi ti frajeri izgledaju tako čvrsti, a onda na jednoj sitnici poskliznu.

— Onda što?

— Ništa! Tako... neugodno mi je. — poraženo će Cangi.

— Uredu, ako baš želiš, udesit ću sam čitavu stvar. — smeška se Flor.

— Nemoj sada reći da je to samo za ovaj put! — kolerično se izdere Cangi. Sasvim se gubi, nestaje tlo.

Flor ga ispitljivo pogleda.

— Nemoj reći da drugi puta ne ćeš to napraviti! — ponovi Cangi, nešto smirenije.

— Zašto si to rekao? — s iskrenom znatiželjom upita Flor.

— Jer sam mislio da si loš čovjek. — izgovori Cangi glasom koji nije mogao prepoznati.

Flor se nasmiješi. Mahne mu rukom, kao dosta gluposti, prekinemo već jednom s tim.

— Stani! — opet vikne Cangi.

— Što je? Zašto?

— Flor, što si tako sumnjičavo piljio u mene kod rijeke? — umornim glasom izgovori Cangi.

— Ništa naročito. Pričinilo mi se da si sličan tipu kojeg su ganjali zbog nekakvog karambola. Ali to je bilo u gradu...

Flor ode laganim, nemarnim korakom prema naselju. Cangiju se otkinu gležnjevi. Zatim koljena. Onda ga odjednom zemlja gurne i on počne bježati.

Zašto Cangi bježi? Možda on samo trči, iz sportskih pobuda. Ne, nema smisla iz toga praviti šalu. Flor se osvrne. Da, ipak je to on, zaključit.

Alojz MAJETIC

spomen groblje (detalj anifore), sr. mitrovica

bogdan bogdanovic

jovan pavlovski 10-74236167 W

IZ »VELIKE I MALE VODE«

I

Veliki vetar me pokupi tamo negde gde se izmešala pleva sa dugim biljkama jednog leta. Zgrčih se između njih i zarastoh u luku širokom tako da pomislih da ću mnoge stvari da zaboravim. Dva leva meseca prekoračiše me baš preko srede, tamo gde se uz [muku] začinjaju plodovi. O malo polje zaraslo u mene: dižem se [podnevan] do tvoje širine, ali crvene svetove dohvatam rukom.

I kad se rasturim ukoliko osećam kako u meni vazduh teži do bola. Daleko u vodama odzvanja juni. Svetlost me [udara po nogama golim] pa se stariji osećam za nekoliko zima. Retke mreže od vode pokrivaju mi kožu, a ipak ostajem zapaljen u [ovom letu koje boli] jednostavnošću svojom. Umesto crvenih pločica ja oči [nežne] imao sam nekad. Ne, ostavite sva vrata otvorena jer volim veliki vetar da udje. Od običnog polja neka se taj uzak vetar rastigne sve do mene koji sanjam mali i dobar i na [sitlu lak].

IV

Zatvoriše me u kutiju šibica u koju parče vazduha ulazi sa zadnje strane. Ponekad otvorim oči, ali svetlost neka dobra mi ih obranja. I druga rana otvara mi se na grudima i snove lake zbog nje sanjam: pretapa se u svetlost tešku ta crna i mala Joana, pa veliko polje plaćem od radosti oko grada odzvanja.

Mogah da sanjam i dalje, ali i to mi beše dosta. Običan [mesec] pustiše k meni pa imah druga posla. Skitnice neke dodjoše ukolo i šatore otvoriše toplim rogovima uz pesme [zreca].

Ukolo gataju o Joani. Njihovi ognjevi šume meko a žetva zvezda zaustavlja se tamo gde okupljene nema [lece].

Noć treperi ot toga jer pregrštima u nju lepotu prenose [ubrav] je s mene. Iz one mlake kutijice što joj je sused pakao ja zatvorenih očiju osluškujem: napolju gataju ljubav.

VIII

Otvora se iza nas jedan kvadrat od rastinja i grešne vode koja se isparava čim zaželimo da se vratimo natrag. Samo se proteže napred mala putanja kojom hode pauci muve i konji. Između šest i sedam sati neki zeleni [plamen]

zahvata taj kraj u kome sve ima svoje mesto, dok brode ukolo sveci svitaca i bubica raznih. Ta drama započinje čim narušimo taj poredak nečuvan nikim. Nikoga nema da pogleda preko malih kora kao [stražu]

mrtvu da čuva. Nekakva topla i suva trava osipa se sa drveća sa zelenilom lažnim i pokriva nas do ramena. U očima i iza uva odzvanja to prekrivanje na mestu gde za boga dobrog [važim]

To naše prisustvo ubija jedan poredak, gradjen danima i [čudan], a mi prolazimo mirno, i sami ne znajući kuda.

Sa makedonskog preveo
Vlada UROŠEVIC

bogdan bogdanovic

spomen groblje, sr. mitrovica

